

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 143/15</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 czerwca 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Mirosław Szwagierczak (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **10 czerwca 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **AGENCJI (...) Sp. z o.o. w R.**

z udziałem zainteresowanych: M. K. i G. G.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i składki

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **18 listopada 2014 r.** sygn. akt **IV U 2085/14**

I o d d a l a apelację,

II z a s ą d z a od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz AGENCJI (...) Sp. z o.o. w R. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt III AUa 143/15

UZASADNIENIE

Decyzjami dnia 18 czerwca 2014 r., znak: (...) (dot. M. K.) oraz znak: (...) (dot. G. G.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1 i 3 oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1

i 3, art. 20 ust. 1 art. 36 ust. 1, 2, 4, 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j. t. Dz. U. z 2008 r., nr 164, poz. 1027 ze zm.) stwierdził, że M. K. w okresie od 1 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., a G. G. od 1 maja 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. jako zleceniobiorcy u płatnika składek Agencji (...) sp. z o.o. w R. podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, a także ustalił podstawę wymiaru składek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnik składek Agencja (...) sp. z o.o. zawarł umowy o dzieło z M. K. na okres od 1 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., a z G. G. od 1 maja 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył płatnik składek Agencja (...) sp. z o.o. w R. domagając się zmiany zaskarżonych decyzji, ew. ich uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a także zasądzenia od organu rentowego na rzecz odwołującej się kosztów postępowania według norm przepisanych. Organowi rentowemu zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 627 k.c. w zw. z art. 734 k.c. i art. 750 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że zawarte z zainteresowanymi umowy, są umowami zlecenia (starannego działania), naruszenie art. 353¹ k.c. oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 36 ust. 1, 2, 4, 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy rozumie dzieło w sposób potoczny, a nie zgodnie z jego znaczeniem nakreślonym przez ustawodawcę i judykaturę.

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując w całości swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie , po rozpoznaniu sprawy , wyrokiem z dnia 18 listopada 2014 r. zmienił zaskarżone decyzje – uwzględniając odwołania .

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następującym stanie faktycznym : Agencja (...) sp. z o.o. w R. od 2004 r. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest w szczególności działalność związana

z wystawianiem przedstawień artystycznych, działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych działalność rozrywkowa i rekreacyjna, artystyczna i literacka działalność twórcza, usługowa działalność gastronomiczna.

Agencja (...) sp. z o.o. w R., jako zamawiający zawarła w dniu 01.06.2012r. umowę nr (...) zatytułowaną „umowa o dzieło” z M. K. (wykonawcą). Wykonawca zobowiązał się do wykonania zamówienia dotyczącego animacji na imprezach. Termin wykonania dzieła określono na dzień 31 grudnia 2012 r. Wynagrodzenie miało być płatne po wystawieniu rachunku – strony nie ustaliły wysokości wynagrodzenia, ani podstaw do określenia wysokości wynagrodzenia. W postanowieniach ogólnych stwierdzono, że wykonawca zobowiązuje się do wykonania dzieła według swojej najlepszej wiedzy fachowej. Wypłata wynagrodzenia ma nastąpić po stwierdzeniu wykonania dzieła w ustalonym terminie. W przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiający ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty.

Strony w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową zobowiązały się stosować przepisy Kodeksu cywilnego w części dotyczącej umowy o dzieło.

Analogiczną umowę o dzieło Agencja (...) sp. z o.o. w R. jako zamawiający zawarła w dniu 01.05.2012r. z G. G. (wykonawcą). Wykonawca zobowiązał się do wykonania zamówienia animacji na imprezach. Termin wykonania dzieła określono na dzień 31 grudnia 2012 r. Wynagrodzenie miało być płatne po wystawieniu rachunku – strony nie ustaliły wysokości wynagrodzenia, ani podstaw do określenia wysokości wynagrodzenia. W postanowieniach ogólnych stwierdzono, że wykonawca zobowiązuje się do wykonania dzieła według swojej najlepszej wiedzy fachowej. Wypłata wynagrodzenia ma nastąpić po stwierdzeniu wykonania dzieła w ustalonym terminie. W przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiający ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Strony w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową zobowiązały się stosować przepisy Kodeksu cywilnego w części dotyczącej umowy o dzieło.

Zainteresowani M. K. i G. G. w wykonaniu powyższych umów, zawierali z Agencją (...) sp. z o.o. kolejne umowy o dzieło na prowadzenie konkretnych imprez. Mieli oni za zadanie przeprowadzić animacje na określonych imprezach. O konkretnym zamówieniu dowiadywali się około 1-2 tygodnie przed terminem. Wówczas strony się spotykały i omawiano szczegóły umowy, m.in. charakter imprezy (plenerowa, zamknięta, tematyczna, z udziałem dzieci i inne) czy termin, czas trwania programu. O doborze programu animacji, przebiegu programu, choreografia - muzyka, tańce, gry, zabawy itp. decydowali samodzielnie wykonawcy. Umowy były zawierane przed imprezą, a ich przedmiotem było wykonanie animacji według przygotowanego wcześniej przez wnioskodawców scenariusza. Na każdą imprezę należało przygotować odrębny scenariusz, rekwizyty, zestaw muzyki, choreografię według własnych pomysłów wykonawcy. Każda impreza była odmienna. Po imprezie zainteresowani wystawiali rachunki. Wynagrodzenie przysługiwało za przeprowadzenie konkretnej imprezy, a jego wysokość zależała od rodzaju imprezy, a w szczególności od czasu jej trwania. Z tytułu zawartej umowy M. K. osiągnęła przychód w czerwcu 2012r. w kwocie 421,00 zł, w sierpniu 2012 r.- 140,00 zł., we wrześniu 2012r.- 292,00 zł .

W okresie spornym wnioskodawczyni M. K. dwukrotnie zaprezentowała swój pomysł na imprezy przedstawiając swoje koncepcje animacji potencjalnym klientom odwołującej się spółki. Czynności te wykonała w ramach realizacji zamówienia z Agencją (...), miały one charakter jednorazowy i po ich wykonaniu zainteresowana wystawiła rachunek w październiku 2012r. na kwotę 217,00 zł oraz w grudniu 2012r. na kwotę 54,00 zł.

G. G. prowadził imprezy w dniach 29 lipiec 2012r. impreza dla A. S. oraz 15 września 2012r. dla A. (...) S.. Wnioskodawca osiągnął przychody w lipcu 2012r. 759,00 zł, w sierpniu 2012r. 417,00 zł , a we wrześniu 2012r. 158,00zł.

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, w szczególności protokołu kontroli z dnia 21 lutego 2014 r., umów o dzieło zawartych z zainteresowanymi, rachunków za wykonanie dzieła – które to dowody uznał za wiarygodne, jako że ich autentyczność i treść nie była przedmiotem sporu. Organ rentowy nie kwestionował przy tym autentyczności zawartych umów, a jedynie stosunek prawny który na ich podstawie został nawiązany.

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń również na podstawie zeznań zainteresowanych M. K. oraz G. G., a także przedstawicieli strony odwołującej się G. A. i M. A. złożonych w niniejszej

sprawie uznając ich zeznania za spójne, logiczne i w pełni korespondujące z materiałem zebrany w sprawie.

Sąd Okręgowy ustala , że odwołująca była związana z zainteresowanymi stosunkiem prawnym o charakterze ramowym. Szczegółowe zaś określenie wspólnych działań podejmowanych przez strony dla realizacji ich wspólnego celu – przybierało postać umów wykonawczych. Charakter ramowy miały umowy 1 czerwca 2012r. i 1 maja 2012 r. zawarte między Agencją (...)

sp. z o.o., a zainteresowanymi. Zawarcie umowy o dzieło o animację konkretnej imprezy przybierało standardową postać. O doborze programu animacji decydowali samodzielnie wykonawcy według własnych pomysłów. Umowy były zawierane przed imprezą, a ich przedmiotem było przeprowadzenie programu animacji według przygotowanego wcześniej scenariuszu na daną imprezę. Scenariusz każdej imprezy był odrębny. Po wykonaniu zadania następowało rozliczenie nie się stron umowy. Wynagrodzenie zainteresowanych było zróżnicowane w zależności od rodzaju wykonanego dzieła (długości trwania oraz trudności obsługiwanej przez nich imprezy). Istniała również możliwość weryfikacji wykonanego dzieła – zamawiający miał możliwość wykonania uprawnień z rękojmi w przypadku niedotrzymania warunków uzgodnionych z wykonawcą przed zawarciem umowy.

Strony umówiły się, iż zainteresowana dokona konkretnych czynności o charakterze zamkniętym i jednorazowym , po wykonaniu których strony rozliczyły się z rezultatu wykonanego zadania i wystawione zostały stosowne rachunki z tego tytułu. Wskazuje to na okoliczność, iż strony zawarły umowę dotyczącą wykonania określonych zadań jako umowy rezultatu – umowy o dzieło; konkluduje Sąd I instancji .

Zainteresowani będąc związani umową ramową świadczyli w jej wykonaniu konkretne, jednostkowe dzieła (polegające na wykonaniu animacji na konkretnych imprezach) – nie podlegali więc stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt. 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. .

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie art. 6 ust 1 p. 4 , 12 ust 1 , 13 p. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 750 i 734 k. c. i art. 627 k. c. – poprzez przyjęcie , iż wykonywane przez zainteresowanych czynności miały indywidualny charakter dzieła , podczas gdy

w rzeczywistości były to umowy o świadczenie usług (art. 750 k. c. w zw. z art. 734 k. c.) . Nadto zarzucono naruszenie art. 233 § 1 k. p. c. – polegające na błędnej interpretacji stanu faktycznego i sprzeczne z dowodami ustalenie , że przedmiotowe umowy były umowami o dzieło , podczas gdy były to umowy zlecenia .

Wskazując na powyższe ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań .

Odwołująca się Spółka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu .

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna .

1. Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia oraz wnioski pierwszoinstancyjne – przyjmuje je za własne .

2. Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał , iż M. K. i G. G. z uwagi na zawarte przez nich z Agencją (...) Sp. z o.o. umowy o dzieło nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu , rentowemu i wypadkowemu . Przedmiot zawartej umowy został określony jako animator gdyż zarówno M. K. i G. G. w ramach zawartych umów o dzieło mieli za zadanie zapewnić oprawę artystyczną podczas imprez organizowanych przez Agencję (...) Sp. z o.o. , którą każde z nich indywidualnie przygotowywało – stosownie do tematyki przyjęcia . Każdy z animatorów tworzył podczas zabawy własne scenariusze imprezy , przygotowywał zabawy dla dzieci zgodnie z tematyką przyjęcia , organizował czas dzieciom i osobom dorosłym .

Zarówno M. K. jak i G. G. w ramach zawartych umów o dzieło mieli za zadanie zapewnić i zorganizować czas dzieciom i dorosłym zgodnie z przygotowanym przez siebie scenariuszem podczas imprez organizowanych przez Agencję (...) Sp. z o.o. Każdy z animatorów tworzył przed imprezą scenariusz zgodnie z tematyką przyjęcia , wymyślał zabawy i skecze .

Agencja (...) Sp. z o.o. z uwagi na napięty grafik animatorów zawarła z nimi tygodniowe umowy o dzieło , celem zarezerwowania czasu , a następnie każdorazowo przed terminem zleconych Spółce imprez - telefonicznie omawiała z każdym z animatorów warunki umowy podając m.in. dokładny termin przyjęcia , tematykę imprezy , wynagrodzenie , warunki kontroli wykonanego dzieła.

Zakwalifikowanie takiej umowy jako umowy o dzieło nie może budzić wątpliwości . Spełnia ona kryteria odróżniające ją od umów zlecenia i umów określonych art. 750 k. c. Od umowy zlecenia odróżnia ją to , że zainteresowani nie podjęli się dokonania na rzecz dającego zlecenie określonych czynności prawnych , o których stanowi art. 734 k. c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1998 r. , II CKN 764/97 , niepublikowany) . Sporna umowa nie jest także umową o świadczenie usług nieuregulowaną innymi przepisami (art. 750 k. c.) , gdyż jej istotą było zobowiązanie się przyjmującego zamówienie do osiągnięcia weryfikowalnego rezultatu w zamian za zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia . Także kontrolowanie samego procesu powstawania dzieła pod względem zgodności z kryteriami określonymi

w umowie (art. 636 k. c.) , a także dochowana terminów uniemożliwiających ukończenie dzieła we właściwym czasie (art. 635 k. c.) , jest zgodne z charakterem tej umowy . Również rezultat działań zainteresowanych należy kwalifikować jako dzieło , a jego istnienie jako konstrukcyjny element umowy stron , pozwalający odróżnić ją od innych umów o świadczenie usług . Zainteresowani podjęli zobowiązanie uzyskania rezultatu , wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem , a nie zobowiązanie starannego działania; ich starania jako przyjmujących zamówienie miały doprowadzić w przyszłości do umówionego skutku (art. 628 § 1 , 629 , 632 k. c.) .

3. W świetle wywołu prawnego apelanta przyjdzie też przypomnieć , że dzieło w doktrynie i judykaturze określone jest jako rezultat pracy fizycznej lub umysłowej , materialny lub ucieleśniony materialnie , posiadający cechy pozwalające uznać go za przedmiot świadczenia przyjmującego zamówienie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2003 r. , II CKN 269/01 , OSNC 2004 Nr 9 , poz. 142 i z dnia 5 marca 2004 r. , I CK 329/03 , niepubl.) . Wykonanie dzieła najczęściej przybiera więc postać wytworzenia rzeczy , lecz może także polegać na dokonaniu zmian w rzeczy już istniejącej , jej naprawieniu , przerozieniu lub uzupełnieniu albo na rozbudowie

rzeczy , połączeniu z innymi rzeczami , dodaniu części składowych lub przynależności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 1976 r., II CR 193/76 , OSPiKA 1976 nr 11-12 , poz. 194 , z dnia 12 lipca 1979 r., II CR 213/79 , OSNCP 1980 Nr 3 , poz. 51 , z dnia 20 maja 1986 r. , III CRN 82/86 , OSNCP 1987 Nr 8 , poz. 125 , z dnia 27 maja 1983 r., I CR 134/83 , OSPiKA 1984 Nr 4 , poz., 84 z glosą A , Szpunara i z dnia 25 listopad 2004 r. , V CK 235/04 , Biul. SN 2005 nr 4 , s. 13) .

Sporne umowy przyniosły konkretny rezultat i tylko ten rezultat , a nie czynności do niego prowadzące stanowiły przedmiot umowy stron , zawartej i ukształtowanej w granicach zakreślonych przez prawo , naturę (właściwość) stosunku prawnego oraz zasady współżycia społecznego .

4. Apelujący w swych wywodach opiera się na koncepcji przyjętej wcześniej w decyzji i zupełnie pomija wyniki postępowania dowodowego , które jasno wskazują , że M. K. i G. G. dokonywali szczegółowych ustaleń odnośnie cech jakie posiadać ma zamówione dzieło , rozliczeń i odpowiedzialności za jego niewykonanie , co jest o tyle zasadne , że spisana umowa nie zawiera postanowień co do tych okoliczności i osoby te musiały poznać wiadomości o oczekiwaniach zamawiającego i innych okolicznościach występow . Wyniki postępowania dowodowego przed Sądem I instancji zostały w apelacji organu rentowego pominięte . Tymczasem Sąd I instancji dał wiarę zeznaniom świadków i stron , z których jednoznacznie wynika , iż pisemna umowa o dzieło była przed wystęпами ustnie doprecyzowana – nie przekraczając przy tym reguły swobodnej oceny dowodów (wbrew supozycjom apelanta) .

Charakter ramowy umowy , określający ogólnie treść współdziałania stron oraz cel tego współdziałania , która ulega doprecyzowaniu i uszczególnieniu wykonawczemu przez strony przy realizacji konkretnego i zindywidualizowanego celu , nie sprzeciwia się kwalifikacji takiej umowy jako umowy o dzieło (art. 627 k. c.) , która nie rodzi skutku w postaci podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (art. 6 ust 1 p. 4 , art. 12 ust 1 , art. 13 p 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – (t. j. Dz. U. z 2009 r. , Nr 205 , poz. 1585 ze zm.) .

5. Końcowo należy zauważyć , iż zaprezentowana zarówno w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego ocena faktyczna i prawna jak i powyższe uwagi wykazują zbieżność z linią orzeczniczą przedstawioną w judykaturze , której przykładem jest między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 roku w sprawie sygn. akt II UK 39/13 (opublikowany w LEX nr 1378531) .

Podzielając ten pogląd prawny Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji .

6. Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa oraz art. 385 k. p. c. oraz art. 98 k. p. c. w związku z § 13 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu .